

Aktuálně

SMS ČR se s kolektivními správci domluvilo na jednoduchém vypořádání autorských práv pro obce.

str. 3

Téma

Nový stavební zákon je šitý horkou jehlou. Jeho kvalita tomu odpovídá!

str. 5

Rozhovor

Dolní Břežany: Na novém hřbitově jsem si už pronajal i místo.

str. 7

Jak promítnout stárnutí české populace a vylidňování regionů do financování samospráv?

Vážené starostky, vážení starostové, přátelé Sdružení místních samospráv ČR.

Vylidňování a stárnutí populace jsou dva závažné jevy, s nimiž se samosprávy potýkají. Demografický výhled do roku 2050 i při rozumném scénáři předpokládá, že počet obyvatel ČR se sníží na 8,13 mil.¹⁾ oproti současným 10,7 mil. obyvatel. To už je pořádný rozdíl. Tento trend již započal. Populace nejen stárne, ale rovněž se řada oblastí naší země vylidňuje a vznikají vnější a vnitřní periferie. Mladší generace odchází do velkých měst či jejich aglomeračního zázemí (kružnice 10–15 km od

velkých měst). Čísla jsou neúprosná a neradostná. Ačkoli celková bilance počtu obyvatel obcí versus měst se zatím drží na přibližně stejné výši, detailní pohled na jednotlivé kraje ukazuje, že především malé obce a řada neatraktivních lokalit obyvatele ztrácí a že prakticky ve **všech vznikají územní oblasti, odkud lidé masivně odcházejí.**

Stárnutí obyvatelstva dokládá skutečnost, že za tři roky se **počet seniorů v obcích a městech zvýšil o osm procent.** Ovšem máme velikostní kategorie menších měst mezi pěti až deseti tisíci obyvateli, kde se počet seniorů za zkoumané období zvýšil dokonce o 12 procent!

Co s tím? SMS ČR požaduje změny v RUD a nastolení skutečného systému financování samospráv

Když se podíváme na uvedená data a predikce, je jasné, že financování samospráv (obcí a měst na jedné straně a krajů na straně druhé) by se mělo změnit. Od schválení rozpočtového určení daní je možné identifikovat tři etapy změn:

I. v roce 2008 – odstranění skokových přechodů u velikostních kategorií obcí a podpora nejmenších obcí (+ zavedení kritéria velikosti katastru)

II. velká změna RUD v r. 2012 – zvyšuje se podíl obcí na sdílených daních (+ zavedení kritéria počtu žáků)

III. v roce 2017 na návrh Libereckého kraje se narovnal sdílení daní na stejnou úroveň 23,58 %.

S ohledem na jasná data, potvrzující významnou demografickou proměnu naší země, potřebujeme dále upravit financování samospráv, přestože RUD se opakovaně měnilo dobrým směrem. Chceme-li občany udržet i v menších obcích s příjmem do dvou mil. Kč ročně, pak musíme tyto obce podpořit, aby mohly investovat do kvality života občanů, v čemž stát fakticky selhává. **Naším cílem je, aby se v obcích opravovala infrastruktura, majetek obcí, investovalo se do občanské vybavenosti a dostupnosti služeb pro občany.** Ostatně tyto investice v samosprávě se státu vrátí (investice do regionální ekonomiky, které se vrátí v daňovém výnosu opět do státního rozpočtu).

Proč Olomouc, Liberec, Zlín aj. nejsou také zvýhodněnými městy?

V rozpočtovém určení daní pro samosprávy je stále zakotveno několik neodůvodněných prvků. Čtyři největší města mají stanoveny výrazně zvýhodňující tzv. přepočítací koeficienty. Díky nim mají na jednoho obyvatele vyšší příjem, než jiné samosprávy. *Pokračování na další straně*

Jak se stěhují lidé v ČR

Tabulka 1:
Počet seniorů v letech 2016 až 2019 v jednotlivých velikostních kategoriích

Počet obyvatel		Počet obyvatel 65+					Index 2019/2016
OD	DO	Počet obyvatel k 1.1.2019	r. 2016	r. 2017	r. 2018	r. 2019	
1	99	31 237	6 795	8 029	6 995	6 993	102,9%
100	199	146 515	27 938	29 241	29 470	29 949	107,2%
200	499	655 673	113 367	117 053	120 086	123 100	108,6%
500	999	966 997	164 219	169 669	175 059	177 261	107,9%
1 000	1 999	1 072 002	175 524	181 644	187 433	194 693	110,9%
2 000	4 999	1 280 006	225 157	232 594	239 973	243 418	108,1%
5 000	9 999	1 001 254	180 809	185 888	191 757	202 510	112,0%
10 000	19 999	977 836	179 640	185 445	190 653	197 657	110,0%
20 000	49 999	1 293 656	252 100	259 860	266 714	268 537	106,5%
50 000	99 999	868 774	171 050	174 582	178 949	182 137	106,5%
100 000	149 999	204 968	38 370	39 555	40 500	41 339	107,7%
150 000	a více	2 150 882	397 443	405 362	412 594	419 023	105,4%
CELKEM ČR		10 649 800	1 932 412	1 988 922	2 040 183	2 086 617	108,0%

1) <https://www.czso.cz/documents/10180/20538390/4025rrb.pdf/b9a04648-4c09-4faf-95d9-343882f26fae?version=1.0>

Jak promítnout stárnutí české populace a vylidňování regionů do financování samospráv?

Pokračování z první strany

Z tohoto pohledu jsou diskriminována paradoxně ostatní krajská města. Proč Olomouc, Liberec, Zlín aj. nejsou také zvýhodněnými městy? Uznávám, že Praha plní nadregionální funkce, je to hlavní město. U Brna, Ostravy a Plzně ale žádné zdůvodnění nenajdete. I Liberec má ZOO, divadlo a spoustu sportovišť. Totéž platí o Olomouci, Zlínu, Ústí nad Labem a dalších. RUD však není zákonem „pro revoluci“. Proto je třeba konsensuálně stanovit přechodné období, kdy se ostatní budou k těm čtyřem „vyvoleným“ přibližovat růstem HDP či daňového inkasa a **příjmy čtyř největších měst se zastopují**, tzn. nominálně neklesnou. V případě Prahy je třeba uznat, že je v krajském RUD skutečně podhodnocena a její krajský daňový objem by měl stoupnout (srov. podíl Prahy v krajském RUD – pouze 3,183 %).

Hlavní město Praha*	4,0641	47 500 Kč
Plzeň	2,2961	28 600 Kč
Ostrava	2,2961	28 500 Kč
Brno	2,2961	28 600 Kč
Ostatní obce	1,0000	15 000 Kč

* Hlavní město má však ještě další příjmy jakožto vyšší územně samosprávný celek v ročním podílu cca 2,5 mld. Kč (jeho poměr na příjmech všech krajů činí 3,183 %).

Podle slovenského vzoru by s ohledem na stárnutí české populace mělo být do RUD zařazeno rovněž nové kritérium – **počet seniorů nad 65 let** s trvalým pobytem na území obce – a také zvýšena váha kritéria **počtu žáků**. Sdílení daní mezi státem a obcemi by mělo obsahovat rovněž **solidární část**, kdy by např. jedno procento celkového RUD sloužilo na podporu strukturálně postižených regionů a obcí.

Dopady návrhů SMS ČR

Naše návrhy obcím pomohou. Zejména těm menším pod 10 tis. obyvatel. Na každého seniora by dostávaly 5.200 Kč ročně, na žáka o 4.000 Kč víc. Občas slyšíme, jak se obcím dobře daří, jaké mají přebytky v hospodaření. Ty ovšem vykazují především větší města. Ta menší mají hospodaření vyrovnané. Problém lze identifikovat naopak u malých obcí

s příjmem do dvou mil. Kč ročně, které se dnes ocitají na hranici přežití. Ty žádné významné přebytky nevykazují. Právě ve prospěch malých obcí směřuje část našich návrhů. Mimo jiné také požadavek, aby stát podpořil zejména malé obce do 500 obyvatel třemi miliardami ročně, jež by byly určeny na chybějící občanskou vybavenost či na plat uvolněného starosty (příspěvek na výkon samosprávy v malých obcích).

Investice do občanské vybavenosti a infrastruktury obcí

Uvedenými změnami ve financování by samosprávy mohly reagovat na postupující stárnutí obyvatelstva a poskytovat této kategorii občanů místní služby (sociální služby, společensko-kulturní akce, volnočasové vyžití...), podporovat občanskou vybavenost a dostupnost služeb. Nemohou však zůstat osamocené. Musí jim pomoci stát, a dokonce si myslím, že i Evropská unie. Nové programovací období od roku 2021 ostatně bude jednou z posledních příležitostí, jak zvyšování kvality života našich občanů podpořit i z evropských zdrojů.

Za SMS ČR také závěrem deklarujeme podporu změně financování krajů, jejich zvýšenému podílu na daních a zavedení skutečného systému dělení krajského RUD – sdílených daní. Vracíme tím krajům podporu, které se od nich obcím dostalo při dosavadních změnách obecního RUD.

Stanislav Polčák
předseda Sdružení místních samospráv ČR

Obce musí nově zajistit sběr jedlých tuků a olejů

Obce mají od 1. ledna novou povinnost. Celoročně musí zajistit místa pro oddělené soustředování jedlých olejů a tuků. Ty doposud třídily jen dobrovolně. Ministerstvo životního prostředí (MŽP) tím chce zvýšit recyklaci odpadů a snížit riziko, že oleje skončí v odpadních vodách.

Na základě novelizace vyhlášky č. 321/2014 Sb., o rozsahu a způsobu zajištění odděleného soustředování složek komunálních odpadů z roku 2018, došlo k rozšíření povinností obcí právě o celoroční sběr jedlých olejů a tuků – § 2 odst. 7. Zavedení povinnosti se oproti původnímu předpokladu MŽP odložilo zejména na základě připomínek SMS ČR o rok. Jedlé oleje a tuky se navíc nesmí soustřeďovat společně s jinými biologicky rozložitelnými odpady.

Na první pohled se může zdát, že se jedná o další povinnost naloženou na bedra obcí, nicméně je nutné zmínit i kladné přínosy. Těmi je především ochrana potrubí kanalizací a čistíren odpadních vod. Možná se to jeví jako bana-

lita, ale případné vylévání olejů do odpadu kanalizace zanáší a v extrémních případech může časem docházet ke snížení průtoku či dokonce ucpání potrubí, také k poškození technologií ČOV a s tím spojeným zvýšením nákladů na údržbu. Tento scénář se samozřejmě netýká každé obce. Jde však také o prevenci. Pozitivní je rovněž snížení objemu bioodpadů ukládaných na skládkách. V některých průmyslových odvětvích jsou „odpadní“ oleje zajímavým artiklem, který lze znovu využít a zpracovat.

Obce mohou povinnost plnit tak, že zajistí*:

- **speciálně určené kontejnery v ulicích**, do nichž občané ukládají olej v plastových nádobách (PET láhvích aj.);

- **speciálně určené nádoby**, jež obec distribuuje občanům, kteří po naplnění nádoby odevzdají na určeném místě a obdrží za ni novou;
- **sběrné dvory**, do kterých občané odevzdávají olej v plastových nádobách obce podle instrukcí.

Dle webu MŽP by měla být místa k odkládání jedlých olejů a tuků zpřístupněna občanům alespoň jeden den v týdnu.

(* zdroj:

https://www.mzp.cz/cz/trideni_oleju_tuku_obce)

Pokud jste tak ještě neučinili, máte nejvyšší čas informovat své občany o způsobu a místu sběru ve vaší obci.

Pavel Pacovský

Sdružení místních samospráv ČR se s kolektivními správci domluvilo na jednoduchém vypořádání autorských práv pro obce

Sdružení místních samospráv ČR uzavřelo dohodu s kolektivními správci autorských práv OSA a INTERGRAM. Ta umožní jednoduché vypořádání autorských práv nejen členským obcím SMS ČR, ale také jimi zřizovaným příspěvkovým organizacím a neziskovým spolkům, které na jejich území sídlí. Cílem dohody je ulevit samosprávám od administrativních povinností a podpořit kulturní a společenské aktivity a dostupnost služeb v menších obcích.

Na základě kolektivní smlouvy mezi SMS ČR a kolektivními správci autorských práv OSA a INTERGRAM bude SMS ČR za své členské obce, které o to projeví zájem, provozovat jednoduchý systém paušálního vypořádání autorských práv. Vyřeší za ně všechny povinnosti, obec jen uhradí částku za zvolený balíček licencí. Balíčky jsou výrazně zvýhodněné – oproti běžným cenám obsahují u jednotlivých práv slevu v řádu až desítek procent.

„Obce a města pořádají celou řadu kulturních a společenských událostí nebo provozují zařízení, v nichž dochází k užití autorských práv. Například místní obecní rozhlas, komunitní domovy, obecní hospodu či obchod,“ řekla místopředsedkyně SMS ČR a poslankyně Věra Kovářová s tím, že z toho plyne povinnost uzavírat licenční smlouvy s kolektivními správci. „Současný proces vypořádávání autorských práv je ale poměrně složitý. Zahrnuje povinnosti i k více kolektivním správcům a nutnost hlásit počty návštěvníků akcí či ohlašovat užitý repertoár,“ vysvětlila důvody jednání.

Malé obce zatěžuje řada povinností, na jejichž plnění nemají potřebný aparát. Je tedy často složité udržet v nich kulturní a společenský život. „Vlivem různých byrokratických opatření z vesnic pomalu mizí dostupné služby, zavírají se hospody, restaurace, obchody. Uzavření této kolektivní smlouvy mezi SMS ČR a kolektivními správci obcím ulehčí plnění povinností plynoucích z autorského zákona, umožní jednoduché vypořádávání autorských práv a přispěje k podpoře společenského dění na venkově,“ myslí si i Petr Gazdík (STAN), člen podvýboru pro kulturu a místostarosta členské obce Suchá Loz.

Uzavření dohody přivítal rovněž ministr kultury Lubomír Zaorálek, který má za to, že jde o dobrý příklad spolupráce mezi uživateli, tedy jejich sdruženími a kolektivními správci. „Kolektivní smlouvy významně přispívají ke zjednodušení licencování autorských práv,“ řekl.

Jak bude smlouva mezi SMS ČR a kolektivními správci konkrétně fungovat, popsal předseda představenstva OSA Roman Strejček. Podle něj jde o unikátní jednoduchý systém paušálního vypořádání autorských práv. „Obce, ale i školy, dobrovolní hasiči nebo myslivci jednoduše použijí licence z nakoupeného balíčku při pořádání slavností, plesů nebo dalších akcí na svém území. Zájem autorů samozřejmě je, aby jejich tvorba, kultura a tradice z regionů nezmysly.“

Licence z těchto balíčků mají i další výhody. „Užití hudby se vypořádává za všechny kolektivní správce, a protože jde o paušální systém, není třeba hlásit počet návštěvníků dané akce, nerozlišuje se, zda je vybíráno vstupné,“ doplňuje ředitel INTERGRAM Ludvík Bohman s tím, že oproti běžným sazebníkům navíc získají obce a neziskové spolky prostřednictvím SMS ČR výrazné slevy, které mohou přispět k podpoře jejich kulturních a společenských aktivit. „Věřím, že tato kolektivní smlouva přinese pozitiva obcím i samotným tvůrcům. Nejenže malé obce ušetří na poplatcích, ale SMS ČR zároveň pomůže se vzděláváním uživatelů a veřejnosti v oblasti ochrany autorských práv a jejich významu pro českou kulturu. Bez řádného financování totiž kvalitní kultura chřadne, a to si nepřeje nikdo z nás,“ uzavřel.

Lukáš Novák, tiskový mluvčí SMS ČR

Veřejné zakázky: Víte o povinnosti zjistit skutečného majitele vybraného dodavatele?

SMS ČR radí

O povinnosti uveřejnit smlouvu a skutečně uhrazenou cenu jsme informovali v listopadové SMSCE. Vraťme se ještě o krok nazpět, tedy k povinnosti, která podpisu smlouvy předchází a kterou zadavatelé často opomíjejí. K povinnosti identifikovat skutečného majitele.

Dle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (ZZVZ), je zadavatel veřejné zakázky povinen identifikovat skutečného majitele vybraného dodavatele v případě, že se jedná o právnickou osobu. Má tak zjistit, zda není ohrožena nestrannost nebo nezávislost osob, které se podílejí na zadávacím řízení, nebo mohou mít vliv na jeho výsledek. Jinými slovy, zda nedochází ke střetu zájmů.

Již 1. ledna 2018 vstoupila v účinnost novela zákona, která stanoví, že zadavatel „u vybraného dodavatele, je-li právnickou osobou, zjistí údaje o jeho skutečném majiteli (...) z evidence údajů o skutečných majitelích (...)“. Jednoduše řečeno, údaje o vybraném dodavateli musí zadavatel zjistit aktivně sám, a to z Evidence skutečných majitelů. Protože jde o evidenci neveřejnou, přístup do ní mu za tímto účelem (bezplatně) zřídí Ministerstvo spravedlnosti.

A jak zjišťování skutečného majitele vypadá v praxi?

Zadavatel veřejné zakázky nahlédne do Evidence a zjištěné údaje následně uvede v dokumentaci o veřejné zakázce. Zákon výslovně neupravuje podobu zaznamenání těchto údajů, a tak zadavatel může například vytisknout úda-

je z evidence a založit je do archivní dokumentace k zakázce, nebo konkrétní zjištěné údaje zaznamenat v jiném dokumentu, např. v rámci posouzení nabídky vybraného dodavatele.

Jak ale postupovat v případě, že z evidence nelze skutečného majitele zjistit, například proto, že se do ní nezapsal? Zákon na tuto možnost pamatuje. V takové situaci vyzvete dodavatele k předložení výpisu z obdobné evidence (může jít např. o zahraniční evidenci), případně k předložení identifikačních údajů skutečných majitelů a k předložení dokladů, z nichž vyplývá vztah skutečného majitele k dodavateli. Může jít o výpis z obchodního rejstříku nebo jiné obdobné evidence, seznam akcionářů, rozhodnutí statutárního orgánu o vyplacení podílu na zisku, společenskou smlouvu, zakladatelskou listinu nebo stanov.

Výše uvedená povinnost se vztahuje na veřejné zakázky zadávané v nadlimitním i podlimitním režimu (včetně zjednodušeného podlimitního řízení) dle ZZVZ. **Neuplatní se tedy u veřejných zakázek malého rozsahu** (2 miliony Kč bez DPH v případě zakázek na dodávky a služby, respektive 6 milionů Kč bez DPH v případě stavebních prací).

Přestože je povinnost identifikovat skutečného majitele z Evidence v zákoně zakotvena

již téměř dva roky, velmi často se na ni zapomíná. Pokud ale před podpisem smlouvy ve výše uvedených případech zjistíte a zadokumentujete skutečného majitele vybraného dodavatele, vyhnete se posléze nepříjemným dotazům kontrolních orgánů a v neposlední řadě případným postihům. A to se určitě vyplatí.

V případě dalších námětů či dotazů z oblasti veřejných zakázek se na nás neváhejte obrátit!
Eliška Kloučková, tel.: +420 606 138 822,
eliska.klouckova@sms-sluzby.cz

Eliška Kloučková, legislativní analytička

1) Více informací o přístupu do Evidence naleznete na webu issm.justice.cz.

SMS-sluzby s. r. o. přichází s novinkou: Členským obcím od ledna nabízí DOTAČNÍ SERVIS

Komplexní služby v dotační oblasti nabízí od ledna zástupcům samospráv SMS ČR. Po úspěšném prosincovém startu bezplatné dotační poradny, ve které sdružení pomáhá samosprávám orientovat se v dotačním prostředí a vybrat ten správný zdroj financování projektu, přichází s novinkou, kterou je dotační servis.

O co jde? Tým specialistů pomůže zájemcům při přípravě a podání žádosti o dotaci, také při následné administraci projektu včetně podání vyúčtování a s přípravou závěrečné zprávy. Komplexnost služeb doplňuje rovněž zajištění administrace veřejných zakázek.

V jakých dotačních titulech se nyní můžete obrátit na nový dotační servis?

- Podpora obnovy a rozvoje venkova – v gesci Ministerstva pro místní rozvoj:** Dotace můžete získat na obnovu školních hřišť a tělocvičen nejen pro výuku tělesné výchovy. Také na vybudování veřejných hřišť a sportovišť, podporu dostupnosti služeb nebo na projekty dobrovolných svazků obcí.
- Údržba a obnova kulturních a venkovských prvků – v gesci Ministerstva zemědělství:** Dotace jsou určeny na údržbu a obnovu kaplí, křížových cest, zvoniček, božích muk, křížů, soch a hřbitovů či hřbitovných zdí.
- Zachování a obnova historických hodnot – v gesci Ministerstva obrany:** Dotace získáte na restaurování válečných hrobů či pomníků padlým ve válkách.

Okruh administrovaných projektů se v průběhu dalších měsíců rozšíří o nové dotační tituly na národní, krajské, ale i evropské úrovni. Společnost SMS-sluzby s. r. o. vždy dbala a i nadále bude dbát na stanovení rozumných a přijatelných cen (odstupňované jsou v závislosti na náročnosti prací, v sou-

časnosti se např. pohybují mezi 7.500–10.000,- Kč za přípravu a podání žádosti), se kterými se můžete seznámit na webu <http://www.sms-sluzby.cz>.

Máte-li o novou službu zájem, pište na adresu dotace@smscr.cz, kam také zašlete informace o vašem projektu. Obratem s Vámi navážeme kontakt a připravíme žádost o dotaci tak, aby byla v pořádku registrována v termínech definovaných danou výzvou.

Díky mnohaletým zkušenostem našeho expertního dotačního týmu předejdete nejčastějším chybám při dotačním managementu, které mnohdy vedou k vyřazení žádosti o dotaci z procesu hodnocení nebo krácení či nepřiznání dotace, jako jsou například:

- nedodání všech povinných příloh k žádosti o dotaci
- zaslání žádosti o dotaci v rozporu s pravidly daného dotačního titulu
- chyby v žádosti o dotaci při přípravě „na poslední chvíli“
- mylně zvolený druh zadávacího řízení
- nedodání podkladů k přípravě rozhodnutí o poskytnutí dotace
- špatně zaúčtovaná dotace
- nepřesnosti v podkladech pro vyúčtování a krácení dotace

Věříme, že Vás dotačními křížovatkami provedeme bezpečně a s výsledkem budete spokojeni. Těšíme se na případnou spolupráci!

Ondřej Štach a Luděk Beneš, SMS-sluzby s. r. o.

SMS ČR: Nový stavební zákon je šitý horkou jehlou. Jeho kvalita tomu odpovídá!

Připomínkové řízení k novému stavebnímu zákonu končilo den před Vánoci. Jeho prostřednictvím nadělilo Ministerstvo pro místní rozvoj veřejnému zájmu pod stromeček *pěkný políček*. Prachobyčejně na něj rezignovalo, a naopak štědře obdarovalo developery.

Více než 60 zásadních připomínek, které kritizují neakceptovatelná práva developerů a povinnosti samospráv, předložilo k návrhu Sdružení místních samospráv ČR. A nebylo zdaleka jediným, komu se stavební zákon nelíbí. I přes neshody v oblasti zachování stávající sítě stavebních úřadů má rovněž blízko k názorům Ministerstva vnitra, které v listopadu publikovalo kritickou dopadovou studii o nevýhodách odděleného systému stavební správy.

Čeho se týkají hlavní výhrady SMS ČR?

V připomínkách sdružení odmítlo zásah do spojeného modelu veřejné správy i rušení čtyř stovek stavebních úřadů v menších obcích. Kromě zřejmých nevýhod, jako jsou centralizace státní moci nebo zhoršení dostupnosti stavebních úřadů, se SMS ČR domnívá, že změny povedou pouze k dalšímu odlivu vzdělaných obyvatel z venkova v důsledku přesunutí kvalifikovaných pracovních míst na obce s rozšířenou působností. Obce navíc budou mít oslabenou pozici při vyjednávání nadřazené územně plánovací dokumentace, a to v důsledku kratších lhůt a pouze ve formě nezávazného vyjádření. Sdružení kritizuje i novinku v podobě dobrovolných plánovacích smluv, v nichž de facto hrozí prodej pravomoci rozhodování o budoucím rozvoji obce investorům.

V připomínkách se SMS ČR postavilo rovněž proti uvažované fikci souhlasu, a to jak úředníků, tak dotčených orgánů. Fikce souhlasu bude v mnoha případech znamenat výrazné oslabení ochrany veřejných zájmů ve stavebním řízení. Ze stejného důvodu sdružení podpořilo i připomínku mnoha jiných míst proti integraci dotčených orgánů. Stále však vítá snahu zjednodušit stavební řízení – obce jsou samy stavebníky a stavební právo změnu potřebuje.

Východisko vidí SMS ČR v uplatnění změn za stávajícího modelu veřejné správy. Tedy v kompromisu, který zjednoduší a zrychlí stavební řízení, ale zachová stávající síť stavebních úřadů – nikoli v ukvapeném řešení s cílem

poskočit v jakémsi žebříčku hodnotícím podnikatelskou přívětivost, jak někdy prezentuje Ministerstvo pro místní rozvoj jako hlavní argument pro rekodifikaci.

Možná se nyní *chytil za hlavu* i sám předkladatel, tedy Ministerstvo pro místní rozvoj, který na základě množství podaných připomínek a tlaku nejen SMS ČR posunul termín jejich vyřazení o několik měsíců. Sdružení stále věří, že dojde k přehodnocení záměru zákon s výše uvedenými principy předložit vládě a z legislativního procesu bude stažen.

Otakar Bursa, Pavel Pacovský

Tříkrálová výzva vyzývá ministryni ke stažení návrhu

Ke stažení návrhu nového stavebního zákona vyzvalo dopisem s názvem *Tříkrálová výzva Sdružení místních samospráv ČR ministryni pro místní rozvoj Kláru Dostálovou*. Učinilo tak společně se Svazem měst a obcí ČR (SMO ČR) a Spolkem pro obnovu venkova ČR (SPOV ČR). „*Návrh je podle nás natolik špatný, že je potřeba předložit zcela nový,*“ řekl předseda SMS ČR Stanislav Polčák.

„*Považujeme za nepřijatelné, aby soukromé zájmy mohly převážet nad zájmy veřejnými, jak to umožňuje stávající návrh stavebního zákona,*“ uvedl Stanislav Polčák. Podle něj odráží současná podoba zákona především zájem jedné skupiny účastníků stavebního řízení, kterými jsou developři. Jako příklad uvádí, že zákon – oproti stávajícímu – nijak neřeší povinnost developera přispět na veřejnou infrastrukturu.

Zástupci všech tří organizací reprezentujících města a obce ocenili dosavadní ochotu ministryně Kláry Dostálové se zástupci samospráv jednat a vyjádřili připravenost ve věcné diskusi o stavební rekodifikaci pokračovat. Samosprávy jsou připraveny poskytnout ministerstvu při přípravě nového návrhu stavebního zákona takovou součinnost, aby rekodifikace stavebního práva mohla projít legislativním procesem ještě v současném volebním období.

„*Trváme na stažení návrhu stavebního zákona v předloženém znění. Nesouhlasíme s jeho pouhými úpravami a situaci budeme dál sledovat,*“ dodal Stanislav Polčák.

Text *Tříkrálové výzvy* najdete v na webu www.smscr.cz.

red

Soutěž Zlatý erb opět ukáže, kdo má nejlepší webovky

O nejlepší webové stránky a elektronické služby se utkají města, obce a regiony v soutěži Zlatý erb, která se koná i pod záštitou SMS ČR. Soutěžící se měli možnost přihlásit do konce ledna. Ti, kteří to nestihli, se mohou hlásit do 28. února ještě do soutěže o Cenu ministryně pro místní rozvoj, která se uděluje za nejlepší turistickou prezentaci. Krajská kola se budou hodnotit od 3. února, krajské ceremoniály se konají v březnu, finále celostátního kola se uskuteční na konferenci ISSS v Hradci Králové, která vychází na pondělí 20. dubna.

Organizátorem soutěže je Český zavináč, z. s. První ročník Zlatého erbu byl vyhlášen v roce 1999. Více informací naleznete zde <https://www.zlatyerb.cz/>.

red

SMS ČR pomáhá, radí, informuje:

Víte, jaká jsou pravidla pro zápis ze zasedání zastupitelstva?

Pořízení zápisu ze zasedání zastupitelstva obce bere patrně každý zastupitel jako samozřejmost. Málokdo však ví, že zákon o obcích kromě samotné povinnosti pořizovat zápis stanoví některé jak obsahové, tak především formální náležitosti.

Zákonné požadavky na zápis ze zasedání zastupitelstva obce jsou poměrně minimalistické. V zápise musí být vždy uveden počet přítomných členů zastupitelstva obce, schválený pořad jednání zastupitelstva obce, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení. Tento výčet povinně uváděných informací je vcelku logický, protože bez nich by zápis ze zasedání prakticky pozbýval smysl. Obsahová stránka zápisu tak obcím většinou nečiní problémy. Jinak je tomu však u formálních požadavků.

Pospěšte si, zápis musí být hotový do 10 dnů!

Největší problémy v praxi činí desetidenní lhůta, kterou zákon určuje na pořízení zápisu. Do 10 dnů po skončení zasedání musí být zápis vyhotoven a být k dispozici na obecním úřadě k nahlédnutí občanům obce. Lhůta je navíc stanovena v kalendářních, nikoliv pracovních dnech, a tak může být mnohdy na hranici reálných možností jí dodržet.

Potíže s tím má mnoho obecních úřadů zejména v menších obcích, kde téměř nebo zcela chybí administrativní aparát. Podle názoru právního týmu SMS ČR je namísto s ohledem na tyto obecní úřady vážně uvažovat o prodloužení lhůty.

Lhůta má naštěstí spíše pořádkový charakter a zákon s ní nespojuje konkrétní sankci. Přesto však za současného znění právní úpravy nelze než doporučit vyvinout co největší úsilí k tomu, aby zápis do 10 dnů vyhotoven byl a případní zájemci do něj mohli nahlédnout. V případě zjevných excesů, např. v podobě záměrného a opakovaného nedodržení lhůty, může dokonce dojít ke vzniku právní odpovědnosti obce a jejich představitelů za nemajetkovou újmu.

Ověřovatelé musí být alespoň dva

Zákon o obcích stanoví, že zápis podepisuje starosta nebo místostarosta a určení ověřovatelé.

Z toho plyne, že ověřovatelé musí být nejméně dva. Praxe, kdy je určen pouze jeden ověřovatel, je tedy z pohledu zákona chybná. Určení více než dvou ověřovatelů naproti tomu zákon nezakazuje, ačkoliv si pro něco takového lze stěžít představit praktický důvod.

Naproti tomu není nutné, aby zápis podepisovali starosta i místostarosta, jako je tomu u obecně závazných vyhlášek a nařízení obce. Stačí, když jej podepíše pouze jeden z nich – standardně starosta, v případě jeho nepřítomnosti pak místostarosta.

Jak konstatuje komentář k zákonu o obcích od autorů Potěšila a spol., smyslem institutu ověřovatele je autorizace zápisu v tom smyslu, že odpovídá skutečnému průběhu zasedání. Odmítne-li některý ověřovatel zápis podepsat z důvodu, že tomu tak není, lze doporučit poznamenat v zápisu tuto skutečnost s případnými výhradami dotyčného ověřovatele a projednat znění zápisu na následujícím zasedání zastupitelstva. O výhradách by zastupitelstvo mělo rozhodnout svým usnesením, jímž případně zhojí absenci podpisu ověřovatele. Výslovně pak zákon dává právo vznést námitky členovi zastupitelstva obce. I o nich rozhoduje zastupitelstvo na nejbližším následujícím zasedání.

Pokud ověřovatelé výhrady proti zápisu nemají, měli by ideálně zápis podepsat v desetidenní lhůtě k jeho pořízení. Na druhou stranu, pokud některý z ověřovatelů podpis připojí později, nemá to vliv na dodržení výše zmíněné pořádkové lhůty k pořízení zápisu (k tomu stačí včasné vyhotovení jeho znění a podpis starosty), a v žádném případě ani na platnost přijatých usnesení.

Komu lze zápis poskytnout a jak s ním nakládat?

Jak už bylo uvedeno, vyhotovený zápis musí být k dispozici k nahlédnutí na obecním úřadě. Tam do něj mohou nahlížet a pořizovat si z něj výpisy občané obce. Těm se zápis k nahlédnutí a pořizování výpisů poskytuje v plném znění, tj. zcela neanonymizovaný. Sám dotyčný občan, který do zápisu nahlédl, pak nese odpovědnost za to, že pokud se v zápise vyskytují osobní údaje, nebude s nimi nakládat nezákonně.

Zápis ze zasedání zastupitelstva je rovněž informací ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím a jako takový je ho obec povinna poskytnout komukoliv, kdo si o něj příslušnou formou požádá. V takovém případě však může být nutné provést anonymizaci osobních údajů (je ale potřeba si uvědomit, že osobními údaji v takovém případě nejsou např. jména zastupitelů či občanů, kteří na zasedání vystoupí).

V anonymizované podobě je rovněž možné vyvěsit zápis na webové stránky obce. Nedávno předložený návrh novely zákona o obcích z Ministerstva vnitra má mj. za cíl zakotvit povinnost uveřejnění zápisu na webu obce. **Ačkoliv jde nepochybně o užitečnou službu pro občany obce i širokou veřejnost, SMS ČR s ohledem na menší obecní úřady zavedení povinnosti ostře odmítá a v legislativním procesu se pokusí jejím uvolnění zabránit.**

Dominik Hrubý,
legislativní analytik SMS ČR

Dolní Břežany:

Na novém hřbitově jsem si už pronajal i místo

Dolní Břežany ve Středočeském kraji mají unikátní kruhový hřbitov. Připomíná symboliku keltského kříže, jež je s obcí spojená díky blízkému keltskému oppidu Závist. Střed ohraničuje kamenná zeď. Radnice o zřízení hřbitova usilovala šest let. Zpočátku se jí nedařilo sehnat vhodný pozemek a všechna potřebná povolení. Autorem kompozice je známý zahradní architekt Zdenek Sendler. V roce 2017 za ni dokonce získal cenu Grand Prix české architektury, říká starosta Dolních Břežan Věslav Michalik.

Vznik nového hřbitova je v dnešní době nejspíš rarita. Ten váš je navíc velmi pozoruhodný. Proč jste se rozhodli jej vybudovat?

Potřeba hřbitova vyplynula z besed s občany a přípravy desetiletého strategického plánu obce. Dosud naši občané využívali hřbitovy v okolních obcích. Dolní Břežany se v posledních letech velmi rychle vyvíjely a několikrát znásobily počet obyvatel. Do obecní infrastruktury jsme tak zahrnuli nejen školky, školy, sportoviště, ale také hřbitov.

V architektonickém popisu čtu, že nový hřbitov je mírně netradiční, není solitér, je součástí komponované krajiny, která navazuje na obec, na pole, na přírodní rezervaci Břežanské údolí. Filozofie navazuje na historii obce, na její osídlení počínaje Kelty, Slovany a nakonec křesťany. Ve výsledku by měl představovat místo setkávání, a to nejen to poslední. Záměr byl vytvořit příjemné přátelské prostředí s pozitivní energií, kam bude důvod chodit nejen v době vzpomínání... Jak se vám s architektem Zdenkem Sendlerem spolupracovalo?

Známe se již z dřívějších realizací v Dolních Břežanech. Na řadu věcí máme podobný názor. Takže spolupráce byla inspirativní, náročná, povzbuzující a především plodná.

Jak byste přiblížil čtenářům zpravodaje podobu hřbitova?

Hřbitov tvoří dvě soustředné kružnice. Vnitřní kruh je sakrální prostor, který slouží k meditaci, přemýšlení, vzpomínání. Vnější mezikružjí je určeno k pohřbívání, a to jak uren, tak rakví. Soustřednými kruhy prochází dvě dvouřadé lipové aleje, které se protínají uprostřed vnitřního kruhu. V průsečíku stojí čtyři duby. Aleje směřují do

„Kruh je odjakživa ve všech náboženstvích symbolem toho, že něco opakovaně vzniká a zaniká. Stromořadí ve tvaru kříže je pak křesťanskou symbolikou, ale také může znázorňovat čtyři světové strany či živly,“ říká starosta Věslav Michalik.

čtyř světových stran a každá končí bránou. Čtyři brány se liší barevnou vitráží s odkazem na čtyři přírodní živly. Uvnitř hřbitova je na čtyřech hektarech rozsáhlá výsadba, komponovaná krajina navazující na okolí. V této výsadbě jsou pěší cesty navazující na polní cestu do sousední obce a na místní komunikace. Veškeré pěší stezky jsou realizovány ve formě šterkových trávníků.

Jak dlouho trvala realizace?

Zhruba jeden rok. Během této doby jsme založili park, vysadili zeleň, postavily se kamenné zdi, přivedla se voda, došlo na realizaci rozptýlené loučky.

Jaké byly celkové náklady, a pomohla vám dotace?

Celkové náklady činily 12,5 milionů korun. Dotace na založení veřejné zeleně samozřejmě pomohla.

Jaké ohlasy u lidí nový hřbitov vyvolává a jak se líbí vám?

Většina obyvatel i návštěvníků je hřbitovem nadšena. Hřbitov také získal v roce 2017 cenu Grand Prix české architektury. Mně osobně se také moc líbí. Už jsem si na něm pronajal místo.

Rozhovor vedla Marie Šuláková

V květnu 2016 byl dokončen unikátní projekt, v rámci kterého získaly Dolní Břežany nový hřbitov, jenž tvoří přirozenou součást komponované krajiny. Autorem této kompozice je známý zahradní architekt Zdenek Sendler. V rámci tohoto projektu se podařilo vybudovat nejen hřbitov pro 400 hrobů, ale také čtyři hektary veřejné zeleně s parkovou úpravou, která slouží občanům a kapli pod širým nebem.

Znáte svého krajského manažera?

Rozhovor

Milí čtenáři! V tomto seriálu se vám postupně představí naši krajsí manažeri. Můžete se na ně obracet se svými dotazy či podněty, které se týkají samospráv a zájmů, jež SMS ČR hájí. Kontakty na ně najdete i zde www.smscr.cz.

SMS ČR v Praze představuje Karla Ulma

Jak se daří SMS v Praze?

SMS ČR se v Praze daří dobře. Pražská krajská organizace je nejmladší a její členská základna má 26 zejména menších okrajových městských částí Prahy. V Praze současně funguje Svaz městských částí hlavního města Prahy, který zde vznikl dříve než krajská organizace SMS ČR. Řeší konkrétní problémy zaměřené na hlavní město. V mnoha pražských městských částech funguje služba pověřence pro GDPR, kterou samosprávy využívají. Oproti typické obci jsou městské části omezeny například tím, že samy nemohou vydávat obecní vyhlášky, ale potřebují k tomu vždy souhlas Magistrátu hl. m. Prahy. Tento mechanismus dlouhodobě situaci městských částí zatežuje.

Existuje, kromě celostátních témat, „problém“ specifický pro váš kraj, se kterým bojujete?

Je to již výše zmíněný problém dvojitého souhlasu vydávání obecních vyhlášek, konkrétně v Praze nutnost souhlasu kraje – Magistrátu hl. m. Prahy. Je i snahou SMS ČR nápomoci změně le-

gislativního procesu ve prospěch městských částí Prahy. Tento problém se táhne spoustu let. Praha řeší většinou jiné problémy než ostatní obce. Nejde zde např. o typické vyliďňování, jaké známe z venkova, ale naopak o přelidňování, nedostavěný pražský okruh způsobující každodenní přetížení komunikací a s tím související zlá situace průjezdem města, který z velké části vede přes centrum, fatální nedostatek P+R parkovišť na hlavních příjezdových trasách apod.

Co pro „své“ starostky a starosty připravujete?

Členové dostávají každý měsíc nabídky účasti na nejrůznějších seminářích, eventech a akcích z veřejné správy. Několik členských městských částí má své zástupce v zastupitelstvu hl. m. Prahy, tedy je zde silná vazba na magistrát jak např. přes náměstka primátora a současně předsedu pražského SMS ČR Petra Hlubučka, tak přes starostu Prahy – Kolovrat Antonína Klecandu. Pražské SMS ČR se snaží získat nové členy mezi městskými částmi, ale hlavní město má dohromady 57 částí a 22 velkých městských obvodů.

Jsem vždy rád, když mě některá pražská starostka nebo pražský starosta osloví s konkrétním návrhem pro SMS ČR. Rád bych členům poděkoval za dobrou spolupráci.

Liberecký kraj

Jaký bude osud pošt na malých obcích?

Celá řada otázek ohledně fungování a zajištění dostupnosti poštovních služeb České pošty v menších obcích zazněla na prosincovém krajském shromáždění SMS ČR v Liberci. Místopředseda SMS ČR Jan Sedláček proto nabídl řediteli úseku řízení poštovních sítí Miroslavu Štěpánovi urychlenou schůzku s pracovní skupinou pro služby na venkově, na které si vyslechnou připomínky starostů těchto malých obcí, jichž se primárně týká rušení poboček a zavedení Pošty Partner, popřípadě poštovního automatu. Termín společné schůzky je v jednání.

Petra Černá

Podaří se zachránit pitnou vodu v česko-polsko-německém pohraničí?

Petici na záchranu pitné vody v česko-polsko-německém pohraničí měli možnost podepsat lidé až do konce ledna na 11 místech a také na internetu. Připravil ji Liberecký kraj spolu s městy a obcemi v česko-polském příhraničí v obavě z dopadů plánovaného rozšíření polského dolu Turów. Určena je petičnímu výboru Evropského parlamentu.

Obyvatelé z příhraničí se bojí nejen ztráty pitné vody, ale také zvýšené hluchnosti a prašnosti. Podle libereckého hejtmána Martina Půty je petice jedním z nástrojů, které chtějí starostové použít, aby se problematika neprojednávala jen bilaterálně mezi Českem a Polskem. Ztráta pitné vody hrozí až 30 tisícům obyvatel kvůli plánovanému rozšiřování hnědouhelného dolu Turów s těžební licencí do letošního dubna. Provozovatel nyní žádá o prodloužení licence až do roku 2044. Polský hnědouhelný důl Turów zásobuje uhlím hlavně sousední elektrárnu. Skupina PGE, která důl i elektrárnu vlastní, hodlá důl rozšířit na 30 kilometrů čtverečních. V Česku jsou nejbližší obce Uhelná, Václavice, Oldřichov na Hranicích a Hrádek nad Nisou. Hlavně ztráty vody se ale obávají také lidé v obcích kolem Chrastavy nebo Frýdlantu.

Ministerstvo životního prostředí ČR odeslalo 15. listopadu zamítavé stanovisko k procesu EIA. Nevládní organizace Greenpeace ČR se jako jediný český zástupce v Polsku procesu vyhodnocení vlivů přímo zúčastní. „Chceme využít všechny možnosti zastavit uhelný důl Turów, který má velký negativní vliv na své okolí i na světové klima,“ uvedla koordinátorka uhelné kampaně Greenpeace Nikol Krejčová. Polské úřady by měly rozhodnout letos v březnu. Česká strana je skeptická k polskému ujišťování, že zvětšení dolu nebude mít negativní dopad na hluk, prašnost a kvalitu vody na české straně hranice.

Petra Černá, další zdroj: www.ekolist.cz

Krajské shromáždění se spojí s veletrhem komunální a zemědělské techniky

Volný vstup na mezinárodní zemědělský veletrh TECHAGRO budou mít 3. dubna účastníci krajského shromáždění SMS ČR. Jihomoravské sdružení se na spolupráci domluvilo s Výstavištěm Brno. TECHAGRO patří mezi tři největší zemědělské veletrhy v Evropě. Letos se orientuje zejména na rostlinnou výrobu.

„Organizátoři TECHAGRA by rádi veletrh zaměřili více na komunální sféru, a proto nabídli SMS ČR v kraji spolupráci. My jsme na ni kývli. Myslíme si, že téma komunální techniky, údržby veřejné zeleně a drobného zemědělství je často opomíjeno,“ řekl předseda SMS ČR v kraji Antonín Okénka. Na programu shromáždění budou nejen informace ze SMS ČR, ale i tematické přednášky zaměřené na zemědělství, nakládání s vodou apod. Program s pozvánkou dostanou obce během února.

Lenka Matějová

Krajské shromáždění se bude věnovat dopravě

Na půdě nové členské obce Ostřešany na Pardubicku se v půlce prosince uskutečnilo poslední loňské jednání krajského představenstva, které se neslo v duchu nadcházejících Vánoc. Blížící se konec roku vdechl jednání symbolickou atmosféru a tak nechybělo ani shrnutí úspěchů, kterých se za poslední rok podařilo dosáhnout.

Hlavním bodem programu jednání byla příprava krajského shromáždění, které odstartuje letošní akce v Pardubickém kraji. Shromáždění se uskuteční 24. března odpoledne na krajském úřadě v Pardubicích. Chybět na něm nebudou aktuální informace z činnosti SMS ČR a legislativní oblasti samospráv. Zásadní budou kulaté stoly, na kterých se bude řešit doprava v kraji.

„Přátelské setkání má vést k vzájemné informovanosti mezi zastupiteli členských obcí a měst sdružení, představiteli kraje a zástupci odpovědných institucí,“ přiblížila krajská manažerka Kristýna Vodrážková. Svou účast na akci přislíbil hejtman Pardubického kraje Martin Netolický, ředitel Ředitelství silnic a dálnic ČR Správy Pardubice Bohumil Vebř a ředitel Správy a údržby silnic Pardubického kraje Miroslav Němec. Pozvánku obdržel i krajský radní odpovědný za dopravu Michal Kortyš.

„Přijďte se odpovědných zeptat na to, co vás zajímá,“ zve manažerka, která pozvánku s programem elektronicky rozešle. Zájemci ji mohou kontaktovat i v případě, že by se také rádi jednání krajského představenstva zúčastnili. „Rádi mezi sebou přivítáme jak nové členy, tak i ty, které už dobře známe,“ vzkázala.

KV

Krajské představenstvo Sdružení místních samospráv ČR Pardubického kraje si Vás dovoluje pozvat na krajské shromáždění, jehož hlavním bodem programu budou

Kulaté stoly s podtitulem doprava v kraji.

Úterý 24. března 2020
13.00 hodin

Sál Jana Kašpara, krajský úřad – budova C (budova bývalé reálky),
Komenského nám. 125, Pardubice

Královéhradecký kraj odmítl návrh rekodifikace stavebního práva

Na mimořádném zasedání rada Královéhradeckého kraje odmítla návrh rekodifikace stavebního práva, který krajům k připomínkovému řízení předložilo Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Návrh omezuje práva samospráv. SMS ČR toto rozhodnutí podporuje a nesouhlasí, aby se výkon působností stavebních úřadů obcím a městům odebral.

„Jde o významnou změnu, která velmi ostře zasahuje do činnosti krajů, měst a obcí, a to i v oblasti samostatné působnosti. Jde v podstatě o rozbití spojeného modelu veřejné správy a návrat k centralizaci. Zákon připraví krajské i místní samosprávy o právo organizovat své vlastní území. Existuje také skrytá hrozba ve formě vyvlastňování ve prospěch developerů, které ohrožuje nejen obce a města, ale i soukromé vlastníky,“ vyjádřil se hejtman Jiří Štěpán pro portál Královéhradeckého kraje.

Helena Kuthanová

Senioři z Domažlic se učí sebeobranu

Kurzy, na kterých se senioři učí sebeobranu, jsou součástí akademie, kterou organizuje Městská rada seniorů společně s Městskou policií. Lekce pokračují již druhým rokem a navštěvují je desítky zájemců. Základy sebeobrany jim ukazují strážníci a odborný instruktor. Někteří prvky si senioři sami mohou i vyzkoušet.

„Senioři jsou v očích násilníků a zlodějů nejvíce zranitelnými jedinci. V jejich očích jsou slabí a mají strach,“ sdělila Ludmila Chladová z městské policie. Na prvním letošním setkání seznámil lektor Waldemar Janeček seniory s tím, jak mají zvládat krizové situace, jak se bránit fyzickému útoku, nepodléhat strachu, odhalit možné agresory nebo nekalé praktiky šmejdů, také jak poskytnout první pomoc.

Roman Svoboda

Problémy se změnami ve veřejné dopravě přetrvávají

Změna dopravců ve Zlínském kraji zatím spíše komplikuje veřejnou dopravní obslužnost. A to navzdory ujišťování, kterých se SMS ČR dostalo v listopadu na dvou jednáních z úst náměstka hejtmana pro dopravu Pavla Botka.

Problémy se týkají zejména společnosti Arriva, která zajišťuje vlakovou přepravu na Valašskokloboucku. Cestující si stěžují na zpoždění vlaků, chybějící nápisy v českém jazyce, nefunkční informační systém, problémy s prodejem jízdenek, některé vozy dokonce vůbec nevyjely. Po schůzce vedení kraje a zástupců společnosti hejtman Jiří Čunek informoval, že po Arrivě bude kraj požadovat zaplacení sankčních pokut, které mohou vyšplhat na statisíce korun. Zároveň bude muset Arriva uhradit ušlý zisk, kdy cestující jezdili zdarma kvůli nefunkčnímu odbovovacímu systému.

Renata Štachová

Luhačovice se staly dějištěm setkání V4

V prosinci se uskutečnilo v Luhačovicích setkání zástupců Visegrádské čtyřky. Mezinárodního fóra k tématu veřejné správy se kromě zemí V4 zúčastnili také představitelé z Rakouska a Slovinska. Českou republiku zastupoval náměstek ministra vnitra Petr Mlsna, z ostatních států přijeli zástupci ministerstev vnitra, spravedlnosti či ministerstev přímo zaměřených na veřejnou správu. Předmětem jednání byla témata, jako je rozvoj veřejné správy v území, e-služby, inovace ve veřejné správě nebo Open Government, který představuje zapojování občanů do chodu veřejné správy. Součástí setkání bylo sdílení dobré praxe a diskuze nad tématy, která jsou společná pro všechny zastupované státy.

Renata Štachová

Bublavě se blýská na lepší časy

Objekt nedostavěného akvaparku je pro obec Bublava strašákem už 17 let. Po celou tu dobu nezbylo kvůli dluhům v obecní pokladně na takřka žádné investice do infrastruktury. Dva zázraky se však v roce 2019 staly a novému vedení obce se bude hospodařit přece jen lehčeji. A to díky návratné finanční výpomoci, kterou jí poskytlo Ministerstvo financí a veřejné sbírce vyhlášené Karlovarským krajem.

Počáteční dluh obce za porušení rozpočtové kázně činil 73 milionů korun. V roce 2004 byla část dluhu prominuta a doplatit bylo třeba 31 milionů. Částku se obec snažila splácet ze svého 5,5 milionového rozpočtu, a to především penězi získanými z prodeje pozemků. „Veškeré peníze z prodejů a pronájmů šly přímo finančnímu úřadu. Majetek obce byl obstarávaný, nemohlo se svobodně hospodařit, nebylo možné podávat žádosti o dotace. Byla to taková agonie. Nic se nedělo a jen se ubíralo ze zbylého majetku, aby se poplatilo, o co si finanční úřad řekl,“ popsala starostka Monika Hrádková. Po volbách v roce 2018 nové vedení zdědilo dluh ve výši 12,9 milionu a jednou z možností, jak jej zaplatit, byla bezúročná půjčka od Ministerstva financí. Právě tu v loňském roce Bublava dostala. „Je na 14 let a máme jasně daný splátkový kalendář. Na naši žádost budeme první dva roky splácet 750 tisíc, poté 950 tisíc,“ kalkuluje starostka. Nejdůležitější je, že obec si konečně uvolnila ruce a může žádat o dotace a investovat. V obci je přihlášeno přes 400 obyvatel a v době zimní sezony se tento počet téměř zdvojnásobuje.

Roman Svoboda

Nejvíce výmolů je ve Zlaté vesnici roku

Podle ankety vymoly.cz má v Karlovarském kraji nejvíce děravé silnice obec Hazlov. Konkrétně pak mezi obcemi Polná a Podílná. Je však nutné konstatovat, že silnice nemá charakter krajské silnice a nespojuje žádné obce. Je pouze koncovým úsekem, jenž vede k chalupám, které jsou dnes ovšem trvale osídleny. Na této antice je názorně vidět, že pár děr v silnici nemusí způsobovat šrámy na komunitním životě v obci. Důkazem toho je i to, že Hazlov loni vyhrál krajské kolo soutěže Vesnice roku. Občané se však mohou těšit na rekonstrukci, které se dočkají ještě letos.

Roman Svoboda

SMS ČR začalo spolupracovat s místními akčními skupinami

V předvánočním čase zástupci ústecké krajské organizace Sdružení místních samospráv navštívili místní akční skupiny na Teplicku a Děčínsku.

V prvním případě se krajský manažer Marek Komárek spolu se členem krajského předsednictva Karlem Drašnerem setkali s předsedkyní MAS Cínovecko Ladislavou Hamrovou. Na Šluknovsku pak svůj čas k diskusi o možnostech spolupráce věnovala předsedkyně MAS Český Sever a zároveň celé krajské síti Eva Hamplová. V obou případech panovala shoda na možnostech podpory jednotlivých obcí.

První výraznější vlašťovkou signalizující spolupráci organizací bude s největší pravděpodobností odborná přednáška na téma zákona o svobodném přístupu k informacím. Zazní na platformě MAS Český Sever, uslyší ji proto více než čtyřicítka starostů z celého Šluknovského výběžku, národního parku České Švýcarsko i velké části Lužických hor. Kromě zajištění odborných přednášek se může obrátit MAS i jednotlivé obce na Sdružení místních samospráv např. i v právních otázkách, dotačních záležitostech a službách. V Krušnohoří pak SMS ČR pomůže obcím mj. využít nového potenciálu cestovního ruchu v souvislosti s hornickou krajinou z velké části zapsanou na seznam světového dědictví UNESCO. Na území MAS Cínovecko leží také Moldavská horská dráha, která je jednou z ohrožených krajských železničních tratí, o jejichž zachování SMS ČR vytrvale usiluje.

MK

Na jihu Prahy řadí zlodějí. Pomůže už jen domobrana?

Organizovaná skupina zlodějů má na svědomí desítky vloupání do rodinných domů v oblasti na jihu od Prahy, v obcích Jesenice, Kamenice a dalších. Pachatelé tam řadí od září. Zástupci obcí vyzvali k rychlému řešení situace policejního prezidenta Jana Švejgara. V Osnici, která spadá pod Jesenici, najali bezpečnostní firmu a nezháhali ani v Novém Habří, kde založili i vlastní domobranu. Zapojeno je i více kamer, termokamer a fotopastí. Právě díky těmto opatřením se podařilo jednu krádež zmařit.

Martina Jiříková

Členská obec Samopše vyhrála soutěž „My třídíme nejlépe“

Obyvatelé obce Samopše na Kutnohorsku ví, jak třídit odpad. Jejich vesnice vyhrála první místo v kategorií obcí do 499 obyvatel v 15. ročníku soutěže *My třídíme nejlépe*, jejímž vyhlášovatelem je společnost EKO-KOM, a.s. a Středočeský kraj. Soutěž se zaměřuje na zvýšení účinnosti separovaného sběru využitelných složek komunálního odpadu, jako jsou plasty, papír, bílé a barevné sklo, nápojové kartony a kovy.

Martina Jiříková

Spoje díky novému jízdnímu řádu posílily. V menších obcích ale stále chybí

Na Vysočině přibýlo spojů v regionální vlakové dopravě. Vychází z nové smlouvy Českých drah s Krajem Vysočina. Od 15. prosince začal nejen tady platit nový jízdní řád.

Nový jízdní řád je výsledkem požadavků cestujících na rychlé spojení s okolními kraji a výhledově se počítá se zavedením jednotného přepravního tarifu jak na dráze, tak v linkové dopravě. Přínosem by také mělo být navýšení spěšných a nových vlaků. Změny se dotkly rovněž přestupních stanic, ale i názvů spojů. Na Vysočině se tak můžete nově svěřit například spojením s názvem Veltlínské zelené, Ryzlink rýnský, Sauvignon, ale i Renesance a Horácký expres. Jízdenky lze zakoupit u pokladních přepážek tam, kde zůstaly zachovány, online, ale i u personálu vlaku, a to bez přírážky.

SMS ČR navýšení prostředků Kraje Vysočina v oblasti zabezpečení dopravy vítá. Nadále ale pociťuje snižování dostupnosti služby především v menších obcích. I proto o tom bude jednat se zástupci Kraje Vysočina, dopravci a zastupiteli dotčených obcí.

Marcela Syrová

Přechod na DVB-T2 se netýká jen domácností

Přechod na nový vysílací standard DVB-T2 se netýká jen domácností, ale i místních samospráv s jejich příspěvkovými organizacemi, a především s zařízeními sociální péče, které přijímají televizní signál na klasicou pokojovou nebo venkovní anténu, případně společnou televizní anténu (STA).

Jednoduše řečeno těch diváků, kteří mají příjem televize zdarma, neplatí žádné poplatky poskytovateli placených televizních služeb (s výjimkou poplatku České televize, který je povinný pro všechny majitele televizních přijímačů). Ke změně pozemního televizního příjmu dochází od listopadu 2019 do letošního června. Je třeba myslet na pořízení televize nebo set top boxu, který nový signál umí přijmout (více www.dvbt2overeno.cz). Zařízení sociální péče na Vysočině mohou o dotace na novou techniku žádat až do července. Kraj projedná jejich proplacení dvakrát. V dubnu a srpnu.

Marcela Syrová

Křižánky opět bodovaly!

Sebelepší obec, která se do žádné soutěže nehlásí, nemůže vyhrát, říká starosta Jan Sedláček

Od roku 2012 obhajují Křižánky nejvyšší kategorii B v soutěži Místní Agenda (MA) 21. Obci může pomoci například při získávání financí na rozvoj obce z různých fondů. Předpokladem k získání ocenění je podle pořadatelů dlouholetá systematická práce úřadu i samosprávy, realizace řady rozvojových projektů a uplatňování moderních metod a přístupů k řízení, plánování a spolupráci s veřejností. Křižánky titul vyhrály už poosmé. Starosta Jan Sedláček říká, že obhájit titul je rok od roku složitější.

Na webových stránkách Vaší obce čtu, že ocenění by mohlo v budoucnu mimo jiné pomoci např. při získávání finančních prostředků na rozvoj obce z různých fondů. Také, že Křižánky jsou jedinou obcí v republice, která se o toto ocenění uchází. Je tomu tak stále?

MA21 je jednou ze státěm uznávaných metod kvality veřejné správy. Ostatně i Ministerstvo vnitra obce s pokročilou realizací programu MA21 oceňuje Cenou za kvalitu ve VS. Právě tato ocenění by měla být plusovými body při hodnocení projektových žádostí u většiny dotačních titulů. Ministerstvo životního prostředí a agentura Cenia, které mají v ČR program MA21 na starosti, se snaží, aby tomu tak skutečně bylo. Každopádně zapojení veřejnosti do konkrétního projektu či vazba projektu na projednaný a schválený strategický plán obce je obvykle u řady žádostí nutností.

Proč Křižánky stále vyhrávají?

Křižánky se programem místní Agenda 21 zabývají od roku 2005. Snažíme se od té doby v duchu právě tohoto programu hledat způsoby, jak do plánování rozvoje obce zapojit co nejširší skupiny našich obyvatel, které budou vytvářet strategii rozvoje. Od onoho roku 2005 jsme dosáhli poměrně velkého pokroku a asi právě proto získáváme uvedená ocenění. Nesmím zapomenout také na asociaci Národní síť zdravých měst, které jsme dlouholetými členy, a která nás při postupu v realizaci MA21 nejenom metodicky podporuje.

V neposlední řadě je samozřejmě podmínkou získání každého ocenění i podání přihlášky. Ono se to může zdát trochu úsměvné, ale u každé ceny platí toto pravidlo. Sebelepší obec, která se do žádné soutěže nehlásí, prostě nemůže vyhrát. A často je to velká škoda.

Jak probíhá hodnocení?

Hodnocení je trochu papírová válka (samozřejmě v elektronické podobě 😊). I to bohužel může odradit některé zájemce. Dobrou zprávou je však skutečnost, že právě v procesu hodnocení je patrná snaha o zjednodušení a o určité automatizování zisku hodnotících kritérií. Jinak samotné hodnocení se liší podle kategorie, kterou se rozhodnete obhajovat. Pro každou ze čtyř kategorií (od nejvyšší A po nejnižší D) je stanovena sada kritérií. Společně s kritérii vyšší kategorie musíte mít splněna i všechna v kategoriích nižších.

Můžete být konkrétnější?

Těch podmínek splnění je opravdu hodně. Hodně se sleduje, jak komunikujete s veřejností, zda pracujete s různými cílovými skupinami, jak využíváte strategický plán, zda se zapojujete do osvětových akcí s tématem udržitelného rozvoje nebo zda zapojujete do dění v obci všechny tři sektory (soukromý, veřejný, občanský). Hodnotí se, jak vyhledáváte problémy, které obec má i to, jak s nimi dále pracujete. Nově se hodnotí i skutečnost, zda řešení problémů dokážete dotáhnout do úspěšného konce. V nejvyšších kategoriích je pak příslušná obec hodnocena mnoha odborníky v deseti oblastech rozvoje obce. Zde probíhají speciální audity a k jejich vyhodnocování se zpracovává celá řada indikátorů. U nejvyšší kategorie probíhá i kontrola a obhajoba před komisí odborníků přímo v obci.

Pro malé obce byla do loňského roku právě kategorie B ta nejvyšší dosažitelná, protože pro kategorii A nebyla specifikována kritéria. Letos

máme možnost se i jako malá obec ucházet o hodnocení kritérií v kategorii A. Pokusíme se být tou první vlaštkou.

Proč je stále složitější obhájit titul?

Těch důvodů je více. Postupem času jsou těžší i samotná kritéria pro hodnocení. Hlavním důvodem je však nemilá skutečnost, kterou je stav naší společnosti. Zájem občanů o dění v obci se za poslední dobu hodně snížil. Zvednout občana z pohodlí domova dá daleko větší práci než dříve. Obecný problém spočívající v nezájmu i sobectví velké části společnosti se postupně dostává i na venkov. Mám pocit, že mnoho lidí potěší daleko více nějaký problém souseda než věc, která se podaří. Spousta lidí se uzavřela do sebe, sleduje jen své cíle a podle toho, jak je k těmto cílům nápomocna obec, také hodnotí samotné vedení samosprávy.

K čemu podle Vás tato soutěž přispívá?

Navzdory tomu, co jsem před chvílí řekl, chci věřit tomu, že se právě u nás daří díky realizaci programu MA21 tyto negativní společenské jevy aspoň trochu minimalizovat. Občané nám stále na řadu akcí dorazí ve slušném počtu. Stále je možné uspořádat akce s pomocí dobrovolníků. Akcí samozřejmě není tolik jako před lety, ale stále se konají v nemalém počtu. Také se daří získávat alespoň nějakou zpětnou vazbu od občanů. Někdy to není lehké, ale musíme to stále a znovu zkoušet. Ostatně, proto jsme přeče my starostové v čele našich obcí.

Rozhovor vedla Marie Šuláková

Slavnostní předávání diplomů se uskutečnilo v listopadu v rámci programu Fóra udržitelného rozvoje 2019, které spoluorganizovaly Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo pro místní rozvoj a Asociace společenské odpovědnosti v ČR. Místní Agenda 21 jako program na podporu udržitelného rozvoje obcí a regionů představuje komplexní nástroj, umožňující systematický postup v souladu s principy udržitelného rozvoje na základě důkladné analýzy stávajícího stavu ve všech oblastech rozvoje, strategického plánování a řízení a za využití participativních postupů při plánování a rozhodování.

Ohlédnutí za rokem 2019

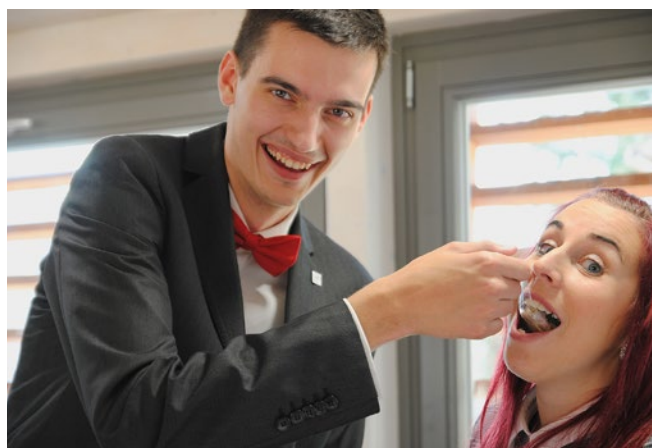

Foto: Helena Kuthanová

Regionální manažeři SMS ČR pomáhají lépe na svých územích i díky podpoře a spolupráci krajů. Krajské úřady si zaslouží naše poděkování. Děkujeme!

Foto: Helena Kuthanová

SMS ČR? TO JSME MY!

Foto: Helena Kuthanová

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

si Vás dovoluji pozvat na 3. denní vzdělávací seminář

UNIVERZITA STAROSTY

25. – 27. 3. 2020

OSTROŽSKÁ NOVÁ VES
penzion Slovácký dvůr

**Exkurze v obci
Dolní Němčí -
Vesnice roku 2018**

-

**Partneři pro rozvoj obcí,
odborné semináře**

-

**Příklady dobré praxe,
výměna zkušeností se
starosty**

**Seminář je určen starostům,
místostarostům, zastupitelům
a zaměstnancům obcí I. typu**

REGISTRACE:

www.portalzastupitele.cz

**Ubytování a drobné občerstvení
je pro účastníky semináře
ZDARMA.**

Projekt "Vzdělávání zástupců a zaměstnanců obcí I. typu 2018 – 21", reg.č. CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_019/0010271 je spolufinancován EU.

OBECNÍ SOUSTAVY DOMOVNÍCH ČOV

SPRÁVNÁ VOLBA PRO ZADRŽOVÁNÍ VODY V KRAJINĚ A HOSPODAŘENÍ S VEŘEJNÝMI PROSTŘEDKY

Problematika čištění komunálních odpadních vod na venkově je v posledních letech celorepublikově velmi aktuální téma. Důvodem je nejen splnění požadavků stanovených v evropských směrnících, ale i měnící se vztah obyvatel venkova k životnímu prostředí v oblasti čištění odpadních vod a zadržování vody v krajině. Velkou roli v nastartování obecních projektů sehrálo MŽP, které společně se SFŽP od jara roku 2016 zahájilo intenzivní propagaci alternativního způsobu odkanalizování venkova. Opakovaně byly pořádány semináře v mnoha krajských městech ČR, kde byli starostové obcí i státní úředníci z odborů ŽP informováni o vyhlášených, případně připravovaných dotačních výzvách v rámci NPŽP.

MŽP si uvědomovalo probíhající klima-

tické změny, které se projevují mimo jiné ve stále větším nedostatku zdrojů pitné vody v mnoha lokalitách naší republiky. Řešením nejsou jen další nové čerpací vrty, ale i skutečné hospodaření s vodou v krajině. Mezi vodní zdroje je nutno zahrnout i dešťovku a také vyčištěnou odpadní vodu. V obou případech je žádoucí učinit vhodná opatření, která zabezpečí udržení této vody v krajině, tj. i v samotném intravilánu obcí.

Budování konvenčních kanalizačních systémů s jednou centrální ČOV v obcích s roztroušenou zástavbou, výškově členitým terémem či odloučených místních částech měst je ekonomickou pastí pro mnoho starostů. Zároveň je nutné si uvědomit, že zpravidla při realizaci tohoto způsobu odkanalizování území dochází k řízenému odvedení i velké části dešťové vody z intravilánu obcí a měst. Tato voda pak bez jakéhokoli dalšího užitku odtéká pryč z krajiny. Výsledkem je dlouhodobé vysychání půdy a snižování její retenční schopnosti. V horkém létě pak mnohá území naší republiky připomínají spíše oblast vyprahlého Chorvatska.

Východiskem z této neustále se zhoršující situace nejsou jen projekty velkých vodních nádrží, ale i malé projekty s celoplošným pokrytím. Ty mohou mít v konečném důsledku možná větší ekologicko-ekonomický efekt a rychlejší realizaci než velké projekty.

Systémovým řešením pro mnohé obce je **budování obecní soustavy domovních ČOV s nepřetržitým monitoringem**. Tento způsob odkanalizování venkova je opakovaně dotačně podporován SFŽP z prostředků NPŽP. Aktuálně je **vyhlášena výzva č. 12/2019**, která umožňuje příjem žádostí v období od 02.03.2020 až do 30.06.2021 nebo do vyčerpání alokovaných prostředků ve výši 200 mil Kč.

Řada starostů už využila dříve vyhlášených dotačních výzev na toto téma a někteří z nich již prošli nejen přípravnou, ale i realizační fází projektu. Mezi nejznámější akce, které byly vloni publikovány v periodikách „Priorita“ (č.9/2019) či „Obec a finance“ (č.5/2019), bezesporu patří obce Starkoč (41ks DČOV) a obec Rybí (192ks DČOV). Důvodů, které vedly zastupitelstva obcí k tomuto řešení je hned několik.

Tento inovativní způsob řešení likvidace komunálních odpadních vod na venkově a odloučených místních částech měst je **ekonomicky efektivnější** než budování centrálních kanalizačních systémů.

Druhou výhodou tohoto řešení je, že se celá stavba „obecní kanalizace“ zpravidla realizuje **bez nutnosti rozbíjet obecní komunikace** a řešit dopravní omezení v obci při její realizaci.

Třetí pozitivní skutečností je **zadržování vody v krajině**, konkrétně v samotném intravilánu obcí. Zde je vyčištěná odpadní voda vracena zpět do přírody v místě, kde k jejímu znečištění došlo. Její využití je nejčastěji na závlahu zahrad (okrasné zeleně, trávničků, stromů, ...) nebo je voda zasakována na pozemku rodinného domu, k němuž je ČOV připojena. Tím je pozitivně ovlivňováno i mikroklima daného pozemku. Odvedení vyčištěné vody do místní vodoteče nebo stávající dešťové kanalizace je realizováno jen v 1/3 provedených instalací.

A v neposlední řadě má tento způsob odkanalizování venkova i **edukativní význam**, protože uživatelé domovních ČOV jsou jednak pod on-line kontrolou odborného provozovatele, který má přehled o jejich disciplinovanosti provozování ČOV, ale také proto, že ve většině případů uživatel ČOV využívá vyčištěnou odpadní vodu jako vodu užitkovou. Je tedy primárně v jeho zájmu, aby čistota vody na odtoku z ČOV byla co možná nejlepší.

A konečně využíváním vyčištěné odpadní vody v kombinaci s vodou dešťovou pro užitkové účely **se šetří zdroje pitné vody** pro potřeby, ke kterým jsou primárně určeny. Tím rozhodně není splachování WC nebo zavlažování trávničků či okrasných zahrad.

Všechny tyto skutečnosti mají pozitivní vliv na životní prostředí našeho venkova. Jejich podstatou je aplikování systémové telemetrie, která umožňuje budování obecních soustav domovních ČOV propojených on-line monitoringem s možností vzdáleného řízení provozních stavů jednotlivých ČOV odborně způsobilou osobou.

SATTURN®

Ing. Jaromír Tomšů, jednatel
SATTURN HOLEŠOV spol. s r.o.
Dlažanky 305, 769 01 Holešov
Tel.: +420 573 398 723
E-mail: satturn@satturn.cz
WWW: www.satturn.cz